

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de vitiis

Wilhelm <Lyon, Prior>

[Basel], nicht nach 1475

De remediis contra accidiam. Tercia pars

[urn:nbn:de:bsz:31-308070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-308070)

plus enim gaudet dyabolus quando ꝑ eum claustralem ali
 q iem ad hoc deducit. vt mulierem mala intentōe tangat
 quam gaudet de adulterio vnius hominis secularis. sicut
 onus est ꝑus in tractatu de luxuria. Vñ claustrales non
 derent eē securi. ꝑ eū timore ꝛ sollicitudie salutē suā cōpari.
Decimus est quod ipsi volunt esse ociosi vbi minime loc⁹
 est ocij. licet aliqꝫ tollerent qñqꝫ arbores steriles in terra
 sua deserta. tamen in terra bene culta. sicut in orto non tol
 lerat eas vllō modo. Sed ostat quod claustrum est velud
 ortus conclusus. iuxta illud canticus. ortus conclusus so
 roz mea sponsa. Vnde in claustro minus sunt tollerabiles
 homines ociosi. qui sunt velut arbores steriles. quam in ali
 is locis. Vndecimum est. quod ibi procrastinantes ꝛ dif
 ferentes fiūt. vbi deberent omnino esse parati. si fatua est
 procrastinatio siue dilatio senum in his que pertinent ad
 salutem eorum. quanto magis in claustralibus. qui iaz sunt
 mortui iudicanda est fatua procrastinatio proprie corre
 ctionis vel meliorationis eorum. Duodecimum est. quod
 ibi precipue tristes sunt. vbi precipue vel solū leti esse de
 berent. in diuino seruitō precipue locus est gaudij in vi
 tā ista. quia ibi precipue facit homo vtilitatem suam.

De remedijs contra accidiam. Tercia pars.

Sequitur de remedijs contra accidiam. de quibus
 sufficiat ponere octo licet sint multo plura. Pri⁹
 est diuersitas occupatōnum. Hoc remedium ha
 bet in vitis patrum Vbi legitur quod beatus anthoni⁹ fuit
 tēptat⁹ a spiritu accidiē ꝛ residens in heremo dicebat. do
 mine saluari desidero. sed vane cogitatōnes non permit
 tunt me. quid faciam in tribulatōne. vel quomodo debeat
 saluari dignanter ostende. ꝛ respiciēs vidit quendam astan
 tez torquētez funiculuz. q̄ sibi filis erat. deinde ex ope sur
 gentez ꝛ orantē. ꝛ itez sedentē ꝛ plectas facientē de pal
 mis. ꝛ inde ad oracionem rursus surgentem. erat autē ille
 angelus dñi ꝛ dixit ei. ꝛ tu ita facies anthoni saluaberis.

Secundū est consideratō pene future. Hoc habemus in .j.
 se. vbi legitur Quid tu vides jeremia. ⁊ dixit. virgam vi-
 gilantem ego video. Virga euigilans a somnō accidie vel
 pigricie. est consideratō pene future. Tercius est consideratō
 eterni premij. Vnde Augustin⁹. Labor te terret vide mer-
 cedem. Et gen. xv. factus est sermo domini ad abrahā p
 visionem. dicens. Noli timere abrahā. ego ptektor tuus
 ⁊ merces tua magna nimis. si terret pigru⁹ labor. attra-
 hat euz merces. Secunduz ⁊ terciuz similiter habem⁹ in
 vitis patz. Vbi dicitur quod quidam frater interroga-
 uit abbatem achiam. dicens. cur sedens in cella mea. paci-
 or accidiam. cui senex ait. quia nondum vidisti requiem
 qm speramus. neqz tormenta que timemus. si eniz ea inspi-
 ceres diligenter. et si vermi⁹ plena esset cella tua vsqz ad
 collum. ⁊ in ipsis pmaneres sine accidia iacens. Quartuz
 est societas bonorum. Hoc remediuz possumus habere ex
 isto verbo exo. xvij. vbi dicit⁹. quod pugnante iosue con-
 tra amalech. orabat moyses leuans manus ad dominū. cu-
 ius man⁹ graues erant. sed hur ⁊ aaron sustentabant ma-
 nus eius ex utraqz parte. per quos signantur duo genera
 hominū. quoz societas amanda est. Per hur qui inter-
 pretat⁹ lumen. significant⁹ illi qui ministrant lumen doctri-
 ne. Per aaron qui interpretat⁹ mons fortis. significant⁹
 illi quoz interuentu venit homini auxilium iuxta illud.
 Leuaui oculos meos in montes vnde w. a. m. Illis ergo
 qui manus habent graues ex accidia. necessarium est vt
 habeant tales in societate sua qui eos exēplo suo et doctri-
 na illuminent. et oratōnibus iuuent. Quantum est exem-
 plum illius qui piger non fuit. sed exultauit vt gygas
 ad currendam viā. Hoc remediuz habemus math. xxvj.
 vbi dominus dixit discipulis. non potuistis vna hora me-
 cum vigilare. Cum domino vigilare est. exēplo eius a som-
 no accidie cauere. hoc remedio vtitur apostol⁹ ad heb. xii
 dicens. Recogitate euz q tales sustinuit aduersus se cont.

Quia in hoc libro

J. 1027

^{primis}
 a p. ut non fatige. animis vestris deficientes. Sextus est
 desideratō piculorū. in quibus sumus in presenti. q̄ dominus
 insinuat math. xvi. vbi dicit. **Vigilate et orate ne intres-**
tis in temptatōnem. **Tria genera piculorū** consueverūt spe-
 cialiter homines excitare a somno. piculus aque. ignis. et
 latronū. que picula spiritualiter nobis iminent. **Non enim**
est dies. in quo fluctus malarū cogitatōnū super caput
cordis nostri non ascendant. **Non est etiam dies. in quo ig-**
nis prauorū desideriorū in domo conscientie nostre non suc-
cendat. **Latrones etiam semper assunt. etiam illi qui de-**
berent esse seruiētes nostri depredant nos. **Vnde Jerem-**
ie. Oculus meus depredatus est animarū mearū. **Septi-**
mūz remediūz est amor dei. q̄ docet nos dominus in leuiticō
vi. vbi dicitur. Ignis in altari meo semper ardebit. quem
nutriet sacerdos. subiciens ligna mane per singulos dies
vult deus q̄ semper in altari cordis ardeat ignis feruoris
Hunc ignem debet nutrire sacerdos in suis subditis. vel q̄
libet in semetipso subiciens ligna per singulos dies. reco-
lando beneficia dei quibus debem⁹ respondere vel mala no-
stra recordanda. p̄ quibus deo satisfacere debemus. vel p̄
missa premia que p̄mereri debemus. p̄cipue deberent in no-
bis istum feruorem accendere. beneficia que nobis cristus
exhibuit in carne mortali assumpta. Vnde bñ. Quid nos
bis non suaue cum recordati fuerimus infantiliūz necessi-
tatum cristi. laborū in predicando et ceterorū. quis ampli-
us gemet dicens. nimis ieiunamus. nimium vigilamus.
cum millesime parti debitorum respondere non valeamus.
Optimum et summum remediūz est gracia dei. Hoc reme-
dum insinuat nobis bernhard⁹ super cantīc. ibi trahē me
post te. dicens in p̄sona eorū qui pigri sunt. Opus habe-
mus trahi quia refrigūū t̄ parum per ignis amoris tui. nec
valemus a facie frigoris hui⁹ currere. sicut heri et nud⁹
tercius curremus postea cum reddideris leticiam saluta-
ris tui. cum redierit melius temperies gracia. Vnde cum

634
aliquis sentit se segnem vel accidiosum. instare debet ora-
cioni coram deo. ut orando impetret gratiam. que ab eo ex-
pellat accidiam. Et notandum quod omnia que dicta sunt
ad detestacionem accidie. possunt esse remedia contra acci-
diam. ideo de remedijs accidie hic finem facimus.

¶ De indiscreto feruore.

¶ Quarta pars.

Sicut in vicio auaricie tractauimus de vicio pdi-
galitatis. eo qd auaricia et pdigalitas vicia sunt
opposita. sic cum accidia tractabimus de indiscre-
to feruore. Accidia enim et indiscretus feruor. quodam
modo videntur esse vicia opposita. Ad cuius detestacionem
valere possunt primo testimonia scripturarum. sicut illud ad
ro. xij. rationale sit obsequium vestrum. Tria sunt que ex-
iguntur ad hoc ut homo cum discretione et racionabiliter
deo seruiat. Primum est nobilitas persone cui seruiatur.
Vnde. honor regis iudicium diligit seque iudicium discretio-
nis. Secundum est humana natura. Homo enim raciona-
lis creatura est. et ideo racionabiliter operari debet. pl⁹ de bz
inmiti sapie quaz fortitudini. beluinum enim est viribus de-
certare sicut dicit phs. Tercio requirit hoc ipse hostis
contra quem pugnam habemus. Diabolus enim cont⁹ ho-
minem pugnat potius astucia et sapientia quam viribus.
ideo et nos sapientia contra eum pugnare debemus non vi-
ribus. Vires enim non sufficerent resistere sapientie. quia
melior est sapientia quam vires. et vir prudens quam for-
tis. sapientie. vj. Ad signandum quod deo non placeant opa
sine discretione facta. non offerebat in lege animal cecum
ideo etiam in omni sacrificio offerebat sal. Sale condium-
tur cibi ut hominibus bene sapiant. per quod significatur
discretio que facit opera grata deo. Ad idem ps. iij. palpe-
bre tue. p. g. t. i. considera opera tua. et illud apostoli. ad thi
vj. noli adhuc aquaz bibere. sed vino modico vtere. Glo.
Prudenter sibi vult deus seruari. non in nimietate ne debi-
les fiant. et post medicoz suffragia querant. temperandus